

RESSÒ DE LA PARAULA

Política veritable (III)

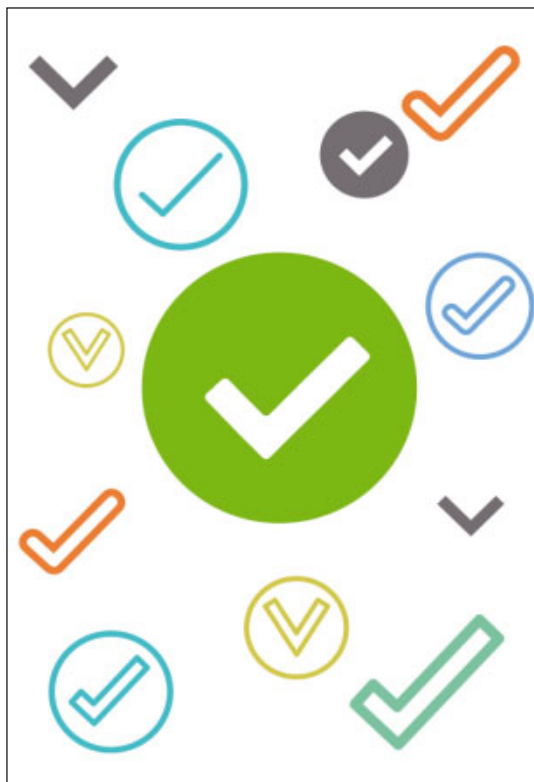
Pot fer l'efecte que defensem una separació, un distanciament total de la religió respecte de la política. Res més lluny de la realitat.

Religió, si més no la religió cristiana, i política, tot i ser realitats diferents, mantenen entre si una relació fonamental. L'extraordinària dona que fou Etty Hillesum va buscar apassionadament el sentit de la seva vida. Havent trobat Déu, es va trobar a si mateixa i al món; mística de profunda experiència d'oració, lliure per donar-se als altres i per parlar, en el context d'un al·legat contra el sistema nazi, del qual va ser víctima, arriba a afirmar:

«La veritat política ha d'integrar-se en la gran Veritat.» (*Diari*, X - 1942)

La política, que és exercici del poder públic, té la seva veritat. Aquesta veritat política no depèn de la magnitud i la força del poder, sinó de la seva adequació als drets humans i la justícia. No serà mai la veritat, sinó que formarà part dels milers de veritats menors que marquen la nostra vida: es posarà al servei de la gran Veritat i es deixarà il·luminar per ella, encara que aquesta il·luminació de vegades es vesteixi amb trets de denúncia. El que va passar a Etty Hillesum fou que, sense perdre la pau i el goig interior que li proporcionava viure la gran Veritat, es va veure lliure per denunciar en nom seu la mentida d'un règim polític, enmig de l'enorme sofriment del camp de concentració.

El papa Benet XVI ens recordava, en la seva encíclica *Déu és amor*, aquelles dures paraules que, quinze segles abans, sant Agustí va

escriure contra els polítics que oblidaven el sentit de la seva tasca pública:

«Si s'oblida la justícia, què són els regnes, sinó un gran lladronici?» (*La Ciutat de Déu*, IV, 4)

Etty Hillesum, sant Agustí i tants d'altres milions de persones, avui i al llarg de la història, compartim la convicció que existeix el que se sol anomenar el valor de la justícia, i fins i tot que existeix la gran Veritat; més precisament, que el valor de la justícia existeix integrat en

la gran Veritat, independentment que siguin molts o pocs els qui ho admeten. A més, sostenim que comprometre's a realitzar els ideals de la humanitat, com el de la justícia social, en l'àmbit polític és una greu responsabilitat dels qui creuen en la gran Veritat.

Per a nosaltres «la gran Veritat» és la veritat sobre l'ésser humà, sobre la vida, el món, els diners, la convivència, el treball, l'oci, la cultura, etc. El nostre desig, el nostre somni i preocupació és anar des de la gran Veritat a l'acció política més concreta. També estariem d'acord a fer el camí invers: situats en l'àmbit de l'acció política concreta, preguntar quina opció prendre segons la gran Veritat, que se'ns ofereix amb tot un món de valors humans irrenunciables. Aquest camí té el perill de manipulació inconscient.

Però el que en definitiva lamentem profundament és que hi hagi polítics que realment no es preguntin sobre la gran Veritat de l'ésser humà i de la vida. Alguns incorren en aquest error perquè senzillament no tenen una idea clara sobre aquesta qüestió. Però aquesta manca resulta inexcusable entre els qui ens professem cristians, creients en Crist.

Com oblidar que en Jesucrist tenim la plenitud de tota la humanitat, la resposta del que és l'ésser humà, la vida i el món? Com ignorar que la vida humana es realitza en gran mesura en l'àmbit de la política?

La gran Veritat busca verificar-se en les petites veritats a través de la nostra responsabilitat.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Preguar amb la Paraula

L'àmplia difusió de la *lectio divina*, també coneguda com a lectura orant o creient, constitueix un autèntic signe d'esperança per a l'Església perquè, tal com recita l'exhortació apostòlica postsinodal *Verbum Domini*, «la lectio divina és veritablement capaç no només d'obrir al fidel el tresor de la Paraula de Déu, sinó també de crear el trobament amb Crist, Paraula divina i vivent» (núm. 87). La pràctica de la *lectio divina* té les seves arrels en els primers segles del cristia-

nisme, més exactament en l'època patristica i el monacat primitiu. Orígenes d'Alexandria (ca. 185 - ca. 253) és considerat per alguns el pare de la *lectio divina*.

Segons el cardenal Carlo M. Martini, «la *lectio divina* és l'exercici ordenat de l'escolta personal de la Paraula». En altres paraules, es tracta d'escoltar Déu, a soles o en grup, que ens parla a través de la Sagrada Escripura. Aquest exercici no es pot fer de qualsevol manera, sense preparar, de

pressa i corrents. Tot el contrari, requereix una bona preparació i un ordre determinat.

La *lectio divina* segueix un esquema en quatre passos: *lectio*, *oratio*, *meditatio* i *contemplatio* que ens ajuda a pregar amb els textos bíblics. L'esquema l'hi devem a Guijo II el Cartujo (†1188), novè prior de la Gran Cartoixa de Grenoble i autor de *l'Escala dels monjos* o *Escala del paradís*.

Dra. Núria Calduch-Benages

ECO DE LA PALABRA

Política verdadera (II)

Puede dar la impresión de que defendemos una separación, un distanciamiento total de la religión respecto de la política. Nada más lejos de la realidad.

Religió, al menos la religió cristiana, y política, aun siendo realidades distintas, mantienen entre sí una relación fundamental. La extraordinaria mujer que fue Etty Hillesum buscó apasionadamente el sentido de su vida. Habiendo encontrado a Dios, se encontró a sí misma y al mundo; mística de profunda experiencia de oración, libre para darse a los demás y para hablar, en el contexto de un alegato contra el sistema nazi, del que fue víctima, llega a afirmar:

«La verdad política debe integrarse en la gran Verdad.» (*Diario*, X - 1942)

La política, que es ejercicio del poder público, tiene su verdad. Esta verdad política no depende de la magnitud y la fuerza del poder, sino de su adecuación a los derechos humanos y a la justicia. Nunca será la verdad, sino que formará parte de las miles de verdades menores que jalonan nuestra vida: se pondrá al servicio de la gran Verdad y se dejará iluminar por ella, aunque esta iluminación a veces revista rasgos de denuncia. Lo que le sucedió a Etty Hillesum fue que, sin perder la paz y el gozo interior que le proporcionaba vivir la gran Verdad, se vio libre para denunciar en su nombre la mentira de un régimen político, en medio del enorme sufrimiento del campo de concentración.

El papa Benedicto XVI nos recordaba en su encíclica *Dios es amor* aquellas duras palabras que, quince siglos antes, san Agustín escribió contra los políticos que olvidaban el sentido de su tarea pública:

«Si se olvida la justicia ¿qué son los reinos, sino un gran latrocinio?» (*La Ciudad de Dios*, IV, 4)

Etty Hillesum, san Agustín y tantos otros muchos millones de personas, hoy y a lo largo de la historia, compartimos la convicción de que existe lo que se suele llamar el valor de la justicia, e incluso que existe la gran Verdad; más precisamente, que el valor de la justicia existe integrado en la gran Verdad, independientemente de que sean muchos o pocos quienes lo admitan. Es más, sostenemos que comprometerse a realizar los ideales de la humanidad, como el de la justicia social, en el ámbito político es una grave responsabilidad de quienes creen en la gran Verdad.

Para nosotros «la gran Verdad» es la verdad sobre el ser humano, sobre la vida, el mundo, el dinero, la convivencia, el trabajo, el ocio, la cultura, etc. Nuestro deseo, nuestro sueño y preocupación es ir desde la gran Verdad a la acción política más concreta. También estaríamos de acuerdo en hacer el camino inverso: situados en el ámbito de la acción política concreta, preguntar qué opción tomar según la gran Verdad, que se nos ofrece con todo un mundo de valores humanos irrenunciables. Este camino tiene el peligro de manipulación inconsciente.

Pero lo que en definitiva lamentamos profundamente es que haya políticos que realmente no se pregunten sobre la gran Verdad acerca del ser humano y la vida. Algunos incurrir en este error porque sencillamente no tienen una idea clara a este propósito. Pero esta carencia resulta inexcusable entre quienes nos profesamos cristianos, creyentes en Cristo.

¿Cómo olvidar que en Jesucristo tenemos la plenitud de toda la humanidad, la respuesta de lo que es el ser humano, la vida y el mundo? ¿Y cómo ignorar que la vida humana se realiza en gran medida en el ámbito de la política?

La gran Verdad busca verificarse en las pequeñas verdades a través de nuestra responsabilidad.

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

VIDA DIOCESANA

Gisclareny, en primera persona

Va arribar el dia de sortir cap a Gisclareny: divendres 18 d'agost, a les 17 h, des del Seminari Conciliar de Barcelona. Feia 24 hores de l'atemptat a les Rambles, que vam tenir ben present en les nostres pregàries durant les convivències.

Van anar diferents joves de les diòcesis de Barcelona i Sant Feliu i, a més, ens acompanyava Mn. Josep Maria Turull, rector del Seminari de Barcelona, i Mn. Marc Labori.

Era un viatge de quasi dues hores amb cotxe, fins arribar a la casa. El paisatge natural era impressionant: quines meravelles ha fet Déu en aquest món tan bonic! De vegades és difícil acostumar-se a aquest ambient, perquè normalment vivim en ciutats amb molts sorolls i distraccions, per això no valorem suficient la natura i la importància del silenci.

El lema d'aquest any era «Pujar a la muntanya amb Jesús». Per això les activitats estaven relacionades amb la pregària personal

Participants a les convivències de Gisclareny 2017

amb Ell i el silenci, per poder escoltar-lo amb atenció. Vam tenir moments de convivència entre nosaltres, pregàries (especialment per als difunts dels atemptats terroristes), xerrades, excursions a la muntanya, tallers, obres de teatre, Eucaristia diària, exposició del Santíssim i l'oportunitat de participar en el sagrament del Perdó.

En conclusió, és una experiència molt bonica i profunda amb la gran oportunitat de trobar-se amb el Senyor, que sempre ens estima, estarà sempre allà quan el necessitem i sempre ens dona força per seguir endavant. Per això us convido a tots els joves, cristians o no, a participar en els futurs Gisclareny.»

Weilian Lin

Festivitat de la Mercè, al Centre Penitenciari de Brians 1

Amb motiu de la festivitat de la Mare de Déu de la Mercè, redemptora de captius, el proper dissabte 24 de setembre el bisbe Agustí visitarà, com altres anys, el Centre Penitenciari de Brians 1, on celebrarà a les 11 h una Missa amb els voluntaris que hi treballen i els interns que ho desitgin.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «El bé es compleix i és eficaç sobretot quan es fa sense buscar recompensa en les situacions concretes de la vida quotidiana» (1 d'agost).

@Pontifex: «L'Evangeli és una Bona Notícia que porta amb sí una joia contagiosa perquè conté i ofereix una vida nova» (3 d'agost).

@Pontifex: «En nom de Jesús podem revelar amb el nostre testimoni que la pau és possible!» (4 d'agost).

@Pontifex: «Els altres són un do que cal acollir amb respecte, perquè en ells, especialment si són dèbils i fràgils, hi trobem Crist» (5 d'agost).

La Verge de Fàtima, pelegrina a la diòcesi

En l'any del centenari de les aparicions, la imatge pelegrina de la Mare de Déu de Fàtima serà present a diverses diòcesis de Catalunya, del 13 de setembre al 9 de novembre d'enguany. A la nostra diòcesi, del 20 al 26 de setembre, amb aquest calendari:

• **Dimecres 20.** Pquia. de Sant Miquel, **Molins de Rei.** 19 h, pregària; 20 h, Missa per la pau i vetlla jove.

• **Dijous 21.** Pquia. de Sant Mateu, **Esplugues de Llobregat.** 11 h, acollida, catequesi i adoració eucarística; 20 h, Missa, presidida pel Sr. Bisbe, en la Festa Major de Sant Mateu.

• **Divendres 22.** Pquia. de Sant Joan Baptista, **Sant Joan Despí.** 10 h, acollida i catequesi; pregària del rosari amb adoració eucarística.

• **Divendres 22.** Pquia. de Sant Joan Baptista, **Sant Feliu de Llobregat.** 19 h, acollida, rosari i vespres; 20 h, Missa; Adoració nocturna tota la nit.

• **Dissabte 23.** Pquia. de Crist Salvador, **Martorell.** 10.30 h, acollida, processó, rosari, amb adoració eucarística; 11.30 h, Missa.

• **Dissabte 23.** Pquia. de Sant Pere, **Monistrol.** 16 h, acollida a la plaça de la font gran i proces-

só a l'església i predicació; 17 h, processó i cant devot del rosari.

• **Dissabte 23.** Pquia. de Sant Pere, **Abrebra.** 18.30 h, acollida a la plaça de la creu i processó fins a la plaça de l'església; rosari dinamitzat, missa, pregària concert.

• **Diumenge 24.** Pquia. de Sant Baldiri, **Sant Boi de Llobregat.** 10 h, acollida i rosari; 11 h, Missa.

• **Diumenge 24.** Pquia. de Santa Coloma, **Santa Coloma de Cervelló.** 12.30 h, acollida i Missa.

• **Diumenge 24.** Pquia. de Santa Maria, **Castelldefels.** 17 h, acollida a l'església de la Mare de Déu de Montserrat i processó fins a la Parròquia de Santa Maria; 18 h, catequesi i rosari; 20 h, Missa i vetlla de pregària.

• **Dilluns 25.** Pquia. Sant Cristòfol, **Begues.** 10.30 h, acollida, catequesi i rosari amb adoració eucarística; 12 h, Missa.

• **Dilluns 25.** Pquia. de Sant Martí de Tours, **Torrelles de Llobregat.** 18 h, acollida, catequesi i rosari; 19 h, Missa.

• **Dimarts 26.** Pquia. de Sant Joan, **Olesa de Bo-nesvals.** 11.30 h, acollida i rosari; 12 h, Missa.

Mig segle de vida d'un temple singular

El passat 2 de setembre es va celebrar una Eucaristia d'acció de gràcies a la Parròquia de Santa Maria de Salas, de Viladecans, amb motiu dels 50 anys de la inauguració del temple.

La creació de la nova parròquia es va concretar als anys seixanta del segle passat, donat el creixement demogràfic de la població. La primera pedra del nou temple es va posar per la Festa Major d'Estiu, el 8 de setembre de 1962 i es va inaugurar el 27 d'agost de 1967.

Enguany s'ha volgut donar gràcies a Déu per aquesta presència de la comunitat parroquial amb l'Eucaristia del 2 de setembre a les 19 h, presidida pel bisbe Agustí, i amb la presència d'alguns regidors del consistori municipal, veïns del barri i feligresos de la parròquia i de les altres parròquies de Viladecans.

AGENDA

• **Eucaristia d'inici de curs a la Cúria Diocesana.** El proper divendres 22 de setembre, a les 12 h, encomanarem a Déu l'inici de curs amb una Eucaristia a la capella de la Casa de l'Església. A continuació hi haurà una reunió informativa per als treballadors i voluntaris de la Cúria.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

18. ■ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [1Tm 2,1-8 / Sl 27 / Lc 7,1-10]. Sant Josep de Cupertino (1603-1663), prev. franciscà conventual, patró dels astronautes; sant Ferriol, mr.; santa Sofia, mr.; santa Irene, mr.

19. ■ Dimarts [1Tm 3,1-13 / Sl 100 / Lc 7,11-17]. *Sant Feliu de Llobregat:* Santa Maria de Cervelló o del Socós, vg. mercedària, de Barcelona (s. XIII); sant Gener (Jenaro), bisbe de Benevent i mr. a Nàpols (s. IV).

20. ■ Dimecres [1Tm 3,14-16 / Sl 110 / Lc 7,31-35]. Sants Andreu Kim Taegon, prev., Pau Chong Ha-

sang i altres companys, mrs. a Corea (1839, 1846 i 1866); sant Eustaqui, l'esposa Teopista i els fills, mrs.; santa Càndia o Càndida, vg. i mr.

21. ■ Dijous [Ef 4,1-7.11-13 / Sl 18 / Mt 9,9-13]. Sant Mateu o Leví, apòstol i evangelista, de Cafarnaüm, fill d'Alfeu i excobrador d'impostos, venerat a Salerno, patró dels banquers; santa Ifigènia, vg.

22. ■ Divendres [1Tm 6,2c-12 / Sl 48 / Lc 8,1-3]. *Urgell:* beat Josep Batalla i Parramon, prev. i companys, mrs.; sant Maurici (o Mori), venerat a Suïssa, i altres companys, mrs.;

santa Digna, vg. i mr.; sant Fèlix IV, papa (526-530).

23. □ Dissabte [1Tm 6,13-16 / Sl 99 / Lc 8,4-15]. Sant Pius de Pietrelcina (pare Pio), prev. caputxí; santa Tecla, vg. i mr., associada a sant Pau, venerada a Selèucida i patrona de Tarragona; sant Andreu, mr.

24. ■ Diumenge vinent, XXV de durant l'any (lit. hores: 1a setm.) [Is 55,6-9 / Sl 144 / Fl 1,20c-24.27a / Mt 20,1-16a]. *Sant Feliu de Llobregat:* Mare de Déu de la Mercè (s. XIII), patrona de Barcelona (ciutat i arxidiòcesi, 1868, i província eclesiàstica).

Diumenge XXIV de durant l'any

COMENTARI

Hem de perdonar el germà setanta vegades set

▶ Lectura del llibre de Jesús fill de Sira (Sir 27,30-28,7)

És odiós irritar-se i guardar rancúnia, però el pecador ho fa i no vol apaivagar-se. El venjatiu toparà amb la venjança del Senyor, que li demanarà compte rigorós dels seus pecats. Perdona als altres el mal que t'han fet, i Déu et perdonarà els pecats quan tu el preguis. L'home que s'irrita contra un altre home, com pot esperar que el Senyor li retorni la salut? No s'ha compadit d'un home com ell i ara s'atreveix a pregar pels seus propis pecats? Si ell, que és de carn i ossos, guarda rancúnia, qui li obtindrà el perdó quan haurà pecat? Recorda la fi que t'espera i amainarà la teva enemistat; pensa en la mort, i guardaràs fidelment els manaments. Recordat dels manaments, i no seràs rancorós amb els altres; pensa en l'aliança de l'Altíssim, i no tindràs en compte l'ofensa rebuda.

▶ Salm responsorial (102)

R. *El Senyor és compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor.*

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma (Rm 14,7-9)

Germans, cap de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix: mentre vivim, vivim per al Senyor, i quan morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor, ja que, si Crist va morir i va tornar a la vida, va ser justament perquè havia de ser sobirà de morts i de vius.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 18,21-35)

En aquell temps, Pere preguntà a Jesús: «Senyor, quantes vegades hauré de perdonar al meu germà el mal que m'haurà fet? Set vegades?» Jesús li respon: «No et dic set vegades, sinó setanta vegades set.» Per això passa amb el Regne del cel com amb un rei que va voler demanar comptes als qui ocupen els llocs de govern. Tot just començava, ja li van presentar un dels seus ministres, que li devia deu mil milions. Com que no tenia res per pagar, el rei va manar que venguessin tots els seus béns, i a ell mateix, amb la seva dona i els seus fills, els venguessin com a esclaus, per poder pagar el deute. Però ell se li llançà als peus i li deia: Tingueu paciència i us ho pagaré tot. Llavors el rei, se'n compadí, el deixà lliure i li perdonà el deute. Quan sortia, trobà un dels seus col·legues que li devia uns quants diners, l'agafà i l'escanyava dient-li: Paga'm tot el que em deus. L'altre se li llançà als peus i el suplicava: Tingues paciència i ja t'ho pagaré. Ell no en va fer cas, i el va tancar a la presó fins que li pagués el deute. Els altres col·legues, en veure-ho, se n'entristiren molt i anaren a informar el rei de tot el que havia passat. El rei el cridà i li digué: Que n'ets, de mal home! Quan tu em vas suplicar, et vaig perdonar tot aquell deute. No t'havies de compadir del teu col·lega, com jo m'havia compadit de tu? Llavors el rei el posà en mans dels botxins, perquè el torturessin fins que pagués tot el deute. Això farà amb vosaltres el meu pare celestial si cadascú no perdona de tot cor el seu germà.

▶ Lectura del llibre del Eclesiàstic (Eccl 27,30-28,7)

Rencor e ira també son detestables, el pecador los posee.

El vengatiu sofrirà la venganza del Senyor, que llevarà cuenta exacta de sus pecados. Perdona la ofensa a tu prójimo y, cuando reces, tus pecados te serán perdonados.

Si un ser humano alimenta la ira contra otro, ¿cómo puede esperar la curación del Señor? Si no se compadece de su semejante, ¿cómo pide perdón por sus propios pecados? Si él, simple mortal, guarda rencor, ¿quién perdonará sus pecados? Piensa en tu final y deja de odiar, acuérdate de la corrupción y de la muerte y sé fiel a los mandamientos. Acuérdate de los mandamientos y no guardes rencor a tu prójimo; acuérdate de la alianza del Altísimo y pasa por alto la ofensa.

▶ Salmo responsorial (102)

R. *El Señor es compasivo y misericordioso, lento a la ira y rico en clemencia.*

▶ Lectura de la carta del apòstol san Pablo a los Romanos (Rom 14,7-9)

Hermanos: Ninguno de nosotros vive para sí mismo y ninguno muere para sí mismo. Si vivimos, vivimos para el Señor; si morimos, morimos para el Señor; así que, ya vivamos ya muramos, somos del Señor. Pues para esto murió y resucitó Cristo: para ser Señor de muertos y vivos.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (Mt 18,21-35)

En aquel tiempo, acercándose Pedro a Jesús le preguntó: «Señor, si mi hermano me ofende, ¿cuántas veces tengo que perdonarlo? ¿Hasta siete veces?». Jesús le contesta: «No te digo hasta siete veces, sino hasta setenta veces siete. Por esto, no se parece el reino de los cielos a un rey que quiso ajustar las cuentas con sus criados. Al empezar a ajustarlas, le presentaron uno que debía diez mil talentos. Como no tenía con qué pagar, el Señor mandó que lo vendieran a él con su mujer y sus hijos y todas sus posesiones, y que pagara así. El criado, arrojándose a sus pies, le suplicaba diciendo: «Ten paciencia conmigo y te lo pagaré todo». Se compadeció el señor de aquel criado y lo dejó marchar, perdonándole la deuda. Pero al salir, el criado aquel encontró a uno de sus compañeros que le debía cien denarios y, agarrándolo, lo estrangulaba diciendo: «Págame lo que me debes». El compañero, arrojándose a sus pies, le rogaba diciendo: «Ten paciencia conmigo y te lo pagaré». Pero él se negó y fue y lo metió en la cárcel hasta que pagara lo que debía. Sus compañeros, al ver lo ocurrido, quedaron consternados y fueron a contarle a su señor todo lo sucedido. Entonces el señor lo llamó y le dijo: «¡Siervo malvado! Toda aquella deuda te la perdoné porque me lo rogaste. ¿No debías tú también tener compasión de tu compañero, como yo tuve compasión de ti?» Y el señor, indignado, lo entregó a los verdugos hasta que pagara toda la deuda. Lo mismo hará con vosotros mi Padre celestial, si cada cual no perdona de corazón a su hermano».

El llibre del Siràcida és obra del fill de Sira que als s. III-II a.C. estudià *la Llei, els Profetes i els Escrits*, obrint una Acadèmia a Jerusalem.

Dedica la 5a part del llibre (24,1-33,18) a reflexionar sobre les males intencions, la ira i la venjança. *El venjatiu toparà amb la venjança del Senyor que li demanarà compte rigorós dels seus pecats. Perdona als altres el mal que t'han fet i Déu et perdonarà.*

La carta als Romans dedica la secció (14,1-15,13) a insistir en què *els forts en la fe han d'acollir amb especial caritat els qui són febles en la fe.*

Motiu? *Tant si vivim com si morim, som del Senyor: a qui cadascú haurà de donar compte de si mateix (v. 12).*

Pensant ser molt generós, Pere pregunta: *Quantes vegades hauré de perdonar el meu germà? Set vegades?*

Jesús corregeix el plantejament de Pere: *No et dic «set vegades» sinó «setanta vegades set!» (=sempre!).*

«Per això»: l'inici de la paràbola indica la connexió entre el principi teològic del *perdonar «sempre» el germà amb la immensitat del perdó de Déu.*

Un que li devia deu mil «talents»: 1 talent equivalia a uns 6.000 denaris, i 1 denari era el sou d'1 jornada.

Desproporció del qui, rebut el perdó de *deu mil «talents», es nega a perdonar el qui li deu uns cent «denaris».*

Perdoneu les nostres culpes «així com» nosaltres perdonem: no demanem a Déu que ens perdoni només amb la mesura del nostre perdó als germans. L'«així com» marca el deure de créixer en el perdó, en la línia del «Sigueu perfectes com el vostre Pare celestial».

Mn. José Luis Arín